

**Střední odborná škola stravování Říčany s. r. o.
Jiráskova 1519, 251 01 ŘÍČANY**

Školní program proti šikanování 2020/2021

Základní údaje o škole

Název školy

Střední odborná škola stravování Říčany s. r. o.

Adresa

Jiráskova 1519, 251 01 Říčany

Zřizovatel

Lenka Hrušková, Stýblova 995/5, Praha 4
Ing. Evelina Wernerová, Nedvědovo nám. 54, Praha 4

IČ

241 350 97

IZO

181 034 131

Ředitel školy

Mgr. Daniel Vančura, MBA

Jednatelka školy, zástupkyně ředitele pro administrativu

Lenka Hrušková

Statutární zástupkyně ředitele

Ing. Evelina Wernerová

Výchovná poradkyně

Mgr. Radka Dvořáková

Školní metodik prevence

Mgr. Daniel Vančura, MBA

Kontakty

Škola

Adresa: Jiráskova 1519, 251 01 Říčany

Webové stránky: www.sosricany.cz

Ředitel školy: **Mgr. Daniel Vančura, MBA**, tel.: 313 037 153, MT: 604 322 877

Zástupkyně ředitele pro administrativu: **Lenka Hrušková**, tel.: 313 037 153, MT: 603 710 168

Statutární zástupkyně ředitele: **Ing. Evelina Wernerová**, tel.: 313 037 153, MT: 734 151 553

Učitelka odborného výcviku: **Bc. Veronika Freslová**, MT: 734 151 554

Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6 a Metodického pokynu č. j. MSMT-21149/2016 a je součástí školního Minimálního preventivního programu. Je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu.

1) Cíl programu

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Škola se zaměří na oblast komunikace, rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky ve třídách i mezi žáky a učiteli, a to bez ohledu na to, zda zde k projevům šikany již došlo či ne.

2) Odpovědnost za plnění programu:

- na tvorbě i realizaci programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci,
- jeho koordinace je v kompetenci ŠMP,
- za realizaci je odpovědný ředitel školy.

3) Co je a co není šikana

Jeden nebo více žáků úmyslně a většinou opakovaně týrá a zotročuje spolužáka či spolužáky a používá k tomu agresi a manipulaci.

Základní formy:

- fyzická šikana: bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, sexuální násilí,
- psychická šikana: nadávky, pomluvy, vyhrožování, zesměšňování.

Šikana je každé chování, které splňuje tyto znaky:

- je cílené vůči jedinci nebo skupině,
- je obvykle opakované, často dlouhodobé,
- jeho záměrem je oběti ohrozit, ponížit či zastrašit,
- oběť se mu neumí bránit a dlouhodobě trpí.

Šikana není:

- jednorázová rvačka, nevhodný vtip či konflikt,
- vyčlenění dítěte z kolektivu, pokud není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho úkor.

4) Prevence šikany

Každý pedagog je odpovědný za vytvoření zdravého klimatu třídy.

Je povinen zejména:

- podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi dětmi,
- jednat s dětmi jako s partnery,
- udržovat ovzduší důvěry mezi dětmi a pedagogy,
- v kritických situacích dát jasně najevo, že špatné chování nelze tolerovat,
- nebýt lhostejný k projevům agresivity,
- informovat děti i rodiče, na koho se obrátit při problémech- třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, vedení školy, linka důvěry ad.

Ředitel školy:

- zajišťuje vzdělávání pracovníků v oblasti šikanování,
- zajišťuje doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti sociálně patologických jevů,
- zajistí, aby ve školním řádu byla jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení,
- zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky ve škole i při školních akcích,
- zajistí, aby žáci a pedagogové byli seznámeni s negativními důsledky šikany,
- spolupracuje se ŠMP a TU při řešení krizových situací.

Školní metodik prevence (ŠMP):

- koordinuje plán proti šikanování a následně s programem proti šikanování seznámí všechny pedagogické pracovníky,
- spolupracuje s TU a vedením školy při řešení krizových situací,
- spolupracuje s okresním metodikem prevence, zdravotnickými zařízeními nebo psychologem, Policií ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí a mládeže
- podílí se na aktivitách v rámci prevence šikany.

Třídní učitelé (TU):

- na začátku školního roku informují žáky i rodiče, na koho se obrátit při problémech ve škole (TU, ŠMP, výchovný poradce, vedení školy), ale i mimo školu,
- seznámí na začátku roku žáky i rodiče s programem proti šikaně (zápis v třídní knize, třídní schůzky),
- řeší okamžitě projevy sociálně patologického chování (ve spolupráci s výchovným poradcem a ŠMP),
- v průběhu školního roku diskutují se žáky o slušném chování i pozitivních mezilidských vztazích.

Rodiče:

- v případě podezření na šikanu týkající se nejen jejich dítěte, ale i ostatních spolužáků, informují TU nebo jiného pedagoga, ŠMP, VP nebo přímo vedení školy,
- spolupracují se školou při řešení problému,
- vzdělávají se v dané oblasti,
- spolupracují s PPP či jinými odbornými pracovišti v případě problémů.

Aktivity školy v prevenci proti šikaně:

- seznamovací dny na začátku 1. ročníku
- třídnické hodiny
- školní exkurze a výlety
- prožitkové programy „Vztahy ve třídě“, „Šikana“,
- práce učitelů, případně ŠMP nebo VP s třídním kolektivem,
- informační leták, doporučená literatura a kontaktní adresy na webových stránkách školy, na nástěnkách ŠMP a VP
- poradenské služby VP a ŠMP, pravidla chování ve Školním řádu

5) Krizový plán

Postup při řešení šikany nebo podezření na šikanu:

- informovat TU, také ŠMP a vedení školy, dohodnout další postup, je třeba postupovat velmi uvážlivě a citlivě, každý případ je jiný, dodržovat diskrétnost a důvěrnost informací, neřešit před celou třídou,
- zorientovat se v situaci, provést orientační šetření (ŠMP ve spolupráci s TU),
- zvážit, zda požádat o spolupráci okresního metodika prevence, zda provést, sociometrické testy, zda přivolat Policii ČR apod.,
- postupovat v souladu s Metodickým pokynem MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6 a Metodickým pokynem č. j. MSMT-21149/2016

Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou) lze doporučit strategii v těchto krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi - v soukromí, upozornit, že případ nebude řešen před celou třídou. (TU, ŠMP)
2. Nalezení vhodných svědků. (TU)
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky, nikoli však konfrontace obětí a agresorů. Zaměřit se na otázky Kdo je obětí a kdo agresorem, Kolik jich je, Kdo je iniciátorem, Kdo je aktivním účastníkem, Co, kdy a kde dělali agresori obětím, Jak dlouho to trvá, (TU, ŠMP).

4. Zajistit ochranu obětem. Znovu s nimi hovořit (velmi citlivě), pokud se lišila jejich výpověď od výpovědi svědků. Případně se spojit s rodiči oběti a požádat o pomoc a spolupráci. (TU, ŠMP)

5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi - snažit se najít nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování. (TU, ŠMP, minimálně dva).

6. Svolat schůzku za účasti vedení školy, ŠMP, TU. Projednat, zda se jedná o šikanu a v jaké závažnosti, jaká opatření učinit vzhledem k oběti a agresorovi i třídě jako celku, rozhodnout, kdo bude jednat s rodiči obětí a agresorů.

7. Pozvat do školy rodiče agresorů (jsou-li nezletilí), seznámit je s navrženými opatřeními, požádat je o spolupráci, provést zápis. Je-li agresor zletilý, jednat přímo s ním.

8. Pozvat do školy rodiče oběti (nezletilý), ne však zároveň s rodiči agresora. Dohodnout další opatření a postup k nápravě situace. Provést zápis.

9. TU oznámí případné potrestání viníků ve třídě a dá najevo, že škola nebude shovívavá k podobným projevům chování a že bude vyžadovat plnění Školního řádu. Třídu nadále sleduje a konzultuje postup s ŠMP.

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.

2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.

3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.

4. Pokračující pomoc a podpora oběti.

5. Nahlášení policii.

6. Vlastní vyšetřování.

6) Výchovná opatření

Doporučuje se dále pracovat s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí, ...). V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků - klinických psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina). Další práce se třídou je v kompetenci TU, ŠMP nebo VP, případně jiných odborníků. Je třeba si uvědomit, že naším cílem není potrestat viníky, ale především zajistit nápravu a zlepšení vztahů ve třídě.

Pro potrestání agresorů lze užít následující výchovná opatření:

- napomenutí a důtka TU, důtka ředitele školy
- snížení známky z chování
- podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia
- převedení do jiné třídy

V mimořádných situacích je možnost užít i jiná opatření:

- ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místě příslušném diagnostickém ústavu,
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Školní program proti šikanování byl přednesen a odsouhlasen pedagogickou radou.

V Říčanech dne 1. 9. 2020

Zpracoval:
Mgr. Daniel Vančura, MBA
školní metodik prevence
e-mail: d.vancura@sosricany.cz

Schválil:
Mgr. Daniel Vančura, MBA
ředitel školy
e-mail: d.vancura@sosricany.cz